

**Наливайко К.В., студентка**

Запорізький національний технічний університет, Запоріжжя

*Науковий керівник – к.е.н., доц. Фатюха Н.Г.*

## **ВИКОРИСТАННЯ РЕГРЕСІЙНО-КОРЕЛЯЦІЙНОГО АНАЛІЗУ ПРИ ОЦІНЦІ БОРГОВОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ**

Боргова безпека країни є складним економічним явищем, до визначення якого існує безліч підходів.

На нашу думку, найбільш вдалим є наступне визначення: під борговою безпекою розуміють такий рівень внутрішньої і зовнішньої заборгованості з урахуванням вартості її обслуговування й ефективності використання внутрішніх і зовнішніх запозичень та оптимального співвідношення між ними, достатній для вирішення соціально-економічних потреб, що не загрожує втратою суверенітету і руйнуванням вітчизняної фінансової системи [1].

Зменшення обсягів державного та гарантованого державою боргу можливо за рахунок скорочення видатків Держбюджету.

Для того, щоб оцінити зв'язок факторів державного та гарантованого державою боргу і видатків, а також їх взаємовплив, проведемо регресійний аналіз за допомогою програми Statgraphics [2, 3]. Використовувалась лінійна модель.

Рівняння лінійної регресії має вигляд (див. формулу 1.1):

$$\text{Державний борг} = -663180 + 3,5563 * \text{Витрати державного бюджету} \quad (1.1)$$

Згідно програми Statgraphics, коефіцієнт кореляції, що дорівнює 0,97574 показує на відносно сильне співвідношення між факторами.

Коефіцієнт детермінації показує, що 95,1542% змін державного та гарантованого державою боргу пояснюється зміною обсягів видатків

Держбюджету. Оскільки Р-значення менше 0,05, існує статистично значущий зв'язок між державним та гарантованим державою боргом і витратами Держбюджету на рівні 95,0% довіри.

Стандартна помилка оцінки показує стандартне відхилення залишків на 167614. Середня абсолютна помилка дорівнює 128890 – це середнє значення залишків.

Для оцінки зв'язку державного та гарантованого державою боргу і видатків була застосована лінійна регресія.

За допомогою програми Statgraphics було перевірено інші моделі: подвійна квадратична модель дає найвищий коефіцієнт детермінації, що дорівнює 95,7498%, це на 0,595576% вище, ніж дає вибрана лінійна модель. Тобто подвійна квадратична модель краще пояснює зміни обсягу державного та гарантованого державою боргу змінами обсягів видатків Держбюджету. Фактори, що не враховані моделлю, меншою мірою впливають на зв'язок незалежної змінної  $x$  та залежної змінної  $y$ .

Отже, як було розраховано вище, видатки мають відносно сильний вплив на обсяг державного та гарантованого державою боргу.

Скорочення видатків може бути здійснене за рахунок скорочення структури Міністерства Внутрішніх справ, спрямовані в основному на зменшення:

- управлінського складу;
- позавідомчої охорони;
- прес-служби МВС;
- головного управління економічної безпеки і протидії корупції;
- головного управління кримінального розшуку.

Також перспектива скорочення можлива для Міністерства Надзвичайних ситуацій. Зменшення чисельності таких підрозділів, як:

- управлінський апарат (на 10%);
- наглядові структури (на 10%);
- цивільні співробітники (на 15%).

Одним із шляхів скорочення видатків є скорочення кількості держслужбовців за рахунок комп'ютеризації [4].

Також, у зв'язку із співробітництвом з МВФ, скорочення видатків можуть бути наступними:

- поступове підвищення пенсійного віку (до 63 років у 2027 році);
- підвищення робочого стажу до 25 років і мінімального страхового стажу на рівні 16 років;
- створення єдиного реєстру отримувачів соціальних виплат – його поява необхідна, зокрема для продовження процесу верифікації соціальних виплат; створення законодавчого поля для роботи антикорупційних судів [5].

Висновки: Державний та гарантований державою борг відносно сильно залежить від видатків Держбюджету. Скорочення видатків є одним із методів підвищення рівня боргової безпеки, однак воно мусить застосовуватися у комплексі із підвищенням доходів Держбюджету. Адже зменшення видатків може призвести до зубожіння населення і застосування лише цього методу не дасть поштовху для розвитку економіки.

### **Література**

1. Тома Ю.А. Оцінювання рівня боргової безпеки держави: практика та проблематика / Ю.А. Тома // Збірник студентських наукових робіт. – Вип. 3 – 2014 р. – с.6-10. – [Електронний ресурс]. - Режим доступу: [http://oneu.edu.ua/pages/cath/finans/files/stud\\_sbornik\\_3\(2014\).pdf](http://oneu.edu.ua/pages/cath/finans/files/stud_sbornik_3(2014).pdf)
2. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://minfin.com.ua/>
- 3.[Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://cost.ua/budget/expenditure/>
- 4.[Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://2017rik.pp.ua/skorochennya-v-2017-roci-ostanni-novini-skorochennya-mvs-derzhsluzhbovciv/>

5.[Електронний ресурс]. - Режим доступу:

<http://konkurent.in.ua/news/ukrayina/11040/pidvischennya-pensijnogo-viku-i-skorochennya-byudzhethnikiv-vimogi-mvf-na-2017-rik-.html>